

El Mundo

Wereldmuziek
in woord en beeld

Ab de Haas en Alfred Valstar
(redactie)

uitgeverij anderzins

El Mundo

Wereldmuziek in woord en beeld

Ab de Haas en Alfred Valstar (redactie)

Uitgeverij Anderszins

2019

COLOFON

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van Mat MC (FSC).

©2019, Uitgeverij Anderszins

©2019, gedichten: Fiet van Beek, Wietse Hummel,

Wibo Kusters, Michel Martinus, Maaïke Rijntjes

©2019, illustraties: Elisa-Jai Huesken, Henriëke Krijgsheld

Redactie: Ab de Haas en Alfred Valstar

Vormgeving & lay-out: STAM grafisch ontwerp en illustraties

Foto omslag: Photo-coco (www.photo-coco.com)

Illustraties: Elisa-Jai Huesken, Henriëke Krijgsheld

ISBN 978-94-92994-08-0

NUR 306

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever, dichter of illustrator.

www.uitgeverijanderszins.nl

INHOUD

Voorwoord door Vincent Bijlo	28	Elaine Da Silva Wibo Kusters - Aarde
I VERST	30	George Geoffrey Gurrumul Michel Martinus - Born blind
12 Lilian Vieira Wietse Hummel - Ver weg	32	Marta Gómez Fiet van Beek - Het hof maken
14 Dona Onete Wibo Kusters - Golven maken	34	Tito Paris Wibo Kusters - Antwoord op het geheim van de zee
16 Elida Almeida Maaïke Rijntjes - Eiland	36	Asha Bhosle Michel Martinus - Bollywood-liefde
18 Rodrigo y Gabriela Wietse Hummel - Savitri	38	Rosalía de Souza Wietse Hummel - Deze ene dag vandaag
20 Mariana de Moraes Wibo Kusters - Volgende keer		
22 Bitori Fiet van Beek - Tempo	II VER	
24 Chavela Vargas Wibo Kusters - Tweede liefde	42	Polo Montañez Michel Martinus - Liefde voorbij
26 Gal Costa Wietse Hummel - Woorden in het lichaam	44	Fatoumata Diawara Wibo Kusters - Tegen het stof in groeien

- 46 Victor Démé
Michel Martinus -
De fluisterkant van genieten
- 48 Orquesta Akokán
Maaïke Rijntjes - Zwart-wit
- 50 3MA
Wietse Hummel -
Woestijnmelange
- 52 Debademba
Wibo Kusters -
Schamel advies
voor Souleymane
- 54 Ali Farka Touré
Michel Martinus -
Desert Blues
- 56 Amadou Diagne
Wietse Hummel - Diamano
- 58 Celia Cruz
Wibo Kusters - Wachten
- 60 Oumar Konaté
Maaïke Rijntjes -
Toekomstmuziek
- 62 Samba Touré
Wibo Kusters - Brandend land
- 64 Oumou Sangaré
Wietse Hummel -
Oumou Sangaré
- 66 Mamadou Kelly
Fiet van Beek - Tokkelen
- 68 Kobo Town
Maaïke Rijntjes - Verder weg
- 70 Habib Koité
Michel Martinus - Africa
- III DICHTERBIJ**
- 74 Oum
Maaïke Rijntjes - Stof
- 76 Rastak
Fiet van Beek - Kleine twijg
- 78 Warda
Maaïke Rijntjes - Remix
- 80 Fettah Can
Fiet van Beek - Ongezien
- 82 Hakim
Maaïke Rijntjes - Woestijn
- 84 Nes
Fiet van Beek - Muze
- IV NABIJ**
- 88 Thomas Dybdahl
Michel Martinus - Adelaide
- 90 Goran Bregovic
Wietse Hummel -
Rauwe stoet van afscheid
- 92 I Chjami Aghjalesi
Michel Martinus -
A mio muntagna
- 94 Benjamin Biolay
Maaïke Rijntjes -
Miss miss
- 96 Cesare Cremonini
Wietse Hummel -
Braak en open
- 98 Gauvain Sers
Fiet van Beek - Achterbank
- 100 Mariza
Maaïke Rijntjes -
Limoenlimonade
- 102 Florent Pagny
Wibo Kusters -
Daarvoor geboren
- 104 Konstantin Wecker
Fiet van Beek -
Vroeger was niet alles beter
- 106 Antonio Castrignanò
Wietse Hummel -
De tamburello trilt
- 108 Amparanoia
Maaïke Rijntjes - Medicijn
- 110 Carmen Souza
Fiet van Beek -
Smeltkroesblues
- 112 The Fureys
Michel Martinus -
The green fields of France
- 114 Keren Ann
Fiet van Beek -
Onbewoonbaar
- 116 Ede Staal
Michel Martinus -
Groninger staaltaal
- 118 BIJSCHRIFT
- 121 OVER DE DICHTERS
EN SAMENSTELLERS
- 123 OVER DE ILLUSTRATOREN
- 124 TREFWOORDENREGISTER

VOORWOORD

Dit boek is het medicijn tegen een winter-, lente-, zomer- of herfst-depressie. Dit boek is het antwoord op de industriemuziek die door vrijwel alle publieke en commerciële omroepen over ons wordt uitgestort. Het staat vol met ratelende djembe's, tabla's, sitars, accordeons, kalebassen, conga's, mbira's, kalimba's; allemaal instrumenten waarvan de muzikanten van de meeste omroepen nooit van hun leven hebben gehoord.

Dit boek is alles dat niet in de platte Hilversumse formats past. Het is een kerntaak van de landelijke en regionale publieke omroep die zij niet uitvoert, omdat het altijd maar gaat om luistercijfers en doelgroepen. Het is niet in hokjes denken, muziek is muziek. Of het nou uit Turkije komt, uit Utrecht, uit Baltimore, uit Dakar, Parijs, Berlijn, het zal ons salami, grillworst, lamsworst, Hema-rookworst wezen, zolang het maar geen eenheidsworst is.

Dit boek is wij. Niet wij en zij. Dit boek is de wereld, want iedereen is van de wereld en de wereld is van iedereen. Dit wereldboek opent een wereld aan artiesten.

Rosalía de Souza, Fatoumata Diawara, Debademba, Ede Staal, Dona Onete, Elida Almeida, Bitori, ooit van gehoord? Chavela Vargas, Gal Costa, George Geoffrey Gurrumul, The Fureys, wie kent ze?
Wij, wij van de wereld, kennen ze, door dit wereldboek en door de oren van Ab de Haas, de wereldgast die vindt dat wij ze moeten kennen.

Ab verenigt twee werelden in zich, die van de muziek en die van de radio. Je kunt, bedacht hij in 2006, muziek laten horen via de radio. Dat was geen bijster originele gedachte, dat deed men toen al een jaar of 80. Maar hij bedacht er nog iets anders bij. Het moet muziek zijn die nog niemand kent. Op die manier had hij ooit, in programma's van de legendarische Engelse deejay *John Peel*, nieuwe popmuziek ontdekt. Wat met popmuziek kan, moet ook met wereldmuziek kunnen. Zo ontstond het radioprogramma *El Mundo*. Eerst op het internetstation *Randmeer FM*, later op *Harderwijk FM* (nu *Veluwe FM*). Nu, anno 2019, hebben meer lokale radiostations *Abs wereld* in hun armen gesloten.

Blader door en luister naar alle muziek die Ab heeft gehoord. Bekijk de tekeningen die de illustratoren van de wereldmusici hebben gemaakt en lees de gedichten die de dichters maakten, geïnspireerd door de wereld aan muziek en tekst die Ab ons aanreikt.

Ontdek *El Mundo*. Reis zonder uitstoot door alle continenten, dat houdt je ecologische voetafdruk klein. Je hoeft nergens heen, je hebt de wereld in je handen.

Vincent Bijlo,
cabaretier, muzikant, columnist, schrijver

Samba Touré

De Malinese zanger, componist en gitarist Samba Touré groeide op in Timboektoe, in het noorden van Mali, samen met zijn broer *Bouri* en zijn moeder - zijn vader was al op jonge leeftijd overleden. Omdat zijn moeder zangeres was in de band van *Ali Farka Touré*, kwam hij al op jonge leeftijd in contact met een vorm van Afrikaanse blues. In 1997 vroeg *Ali Farka* hem om in zijn band te komen spelen en zo toerde hij met Ali door Amerika en Europa. Later kwam hij ook in contact met de Amerikaanse deltablues, die hij op geheel eigen wijze wist te combineren met West-Afrikaanse muziekstijlen. In 1998 nam hij zijn eerste eigen album op. Op zijn album *Gandadiko* (Brandend zand), zingt hij over de gevaren die zijn land bedreigen.

BRANDEND LAND

we zijn een papieren wij
een liniaaloplossing voor een complexe realiteit
er is maar zo weinig in dit land
alleen aan zand zijn we hier rijk

en alles botst en ieder strijdt hier
voor zijn gelijk dat niet meer is
dan het ene wij inruilen
voor een kleiner wij

en het weinige dat we hebben
wordt betwist verbrand en opgevreten
door het zand en elke wij lijdt
aan zichzelf en zijn idee

afgescheiden
van de ander
geen broeder
te zijn

Wibo Kusters

geïnspireerd op het nummer 'Wo yendé alakar'

El Mundo

Wereldmuziek in woord en beeld

Een wereld aan muziek bereikt nooit de hitparades, maar is toch zeer de moeite waard. In dit boek muzikanten en groepen uit de hele wereld centraal, met hun Latin, Afrikaanse, Oosterse, West- en Oost-Europese muziek. Zij werden door radiomaker *Ab de Haas* en muziek- en poëziekenner *Alfred Valstar* gekozen uit het repertoire van het radioprogramma *El Mundo*.

50 muzikanten/groepen, 50 nummers, 50 gedichten, 50 illustraties en 50 QR-codes die naar een bijbehorend filmpje leiden. 50 keer genieten van wat wereldmuziek te bieden heeft.

Met een voorwoord van *Vincent Bijlo*, gedichten van *Fiet van Beek*, *Maaïke Rijntjes*, *Michel Martinus*, *Wibo Kusters* en *Wietse Hummel* en illustraties van *Elisa-Jai Huesken* en *Henriëke Krijgsheld*.

Ontdek El Mundo. Reis zonder uitstoot door alle continenten. Je hoeft nergens heen, je hebt de wereld in je handen.
- *Vincent Bijlo*